

МСМІД (ІМАС) 06.10

Перше видання
01 жовтня 2008 р.
Поправка 3, червень 2013 р.

Управління навчальними процесами протимінної діяльності

Директор,
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023,
New York, NY 10017
USA

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

Застереження

Цей документ є чинним з дати, позначеної на титульному аркуші. Оскільки Міжнародні стандарти з питань протимінної діяльності (МСПМД, IMAS) підлягають регулярній перевірці та регулярному перегляду, користувачам слід звертатися з веб-сайтом проекту МСПМД (IMAS) за адресою: <http://www.mineactionstandards.org/> для підтвердження статусу таких стандартів або перевіряти їх на веб-сайті UNMAS за адресою: www.mineaction.org

Повідомлення про авторські права

Цей документ Організації Об'єднаних Націй є одним з Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (МСПМД, IMAS), і авторські права на нього застережено Організацією Об'єднаних Націй. Ані цей документ, ані витяги з нього не можуть відтворюватися, зберігатися або передаватися в жодній формі, або за допомогою будь-яких засобів, або з будь-якою іншою метою без попередньої письмової згоди Служби ЮНМАС, що діє від імені Організації Об'єднаних Націй.

Цей документ не призначено для продажу.

Директор
Служба ООН з питань протимінної діяльності (UNMAS, ЮНМАС)
380 Madison Avenue, M11023,
New York, NY 10017

Email: mineaction@un.org
Телефон: (1 212) 963 1875
Факс: (1 212) 963 2498

© UNMAS 2008 – всі права захищені

Зміст

Зміст	iii
Передмова	iv
Вступ	v
Організація навчання	1
1. Область застосування	1
2. Посилання	1
3. Терміни, визначення та скорочення	1
4. Навчання - загальні вимоги	1
5. Аналіз навчальних потреб (АНП)	2
6. Розробка й підготовка навчання	3
6.1. Загальна інформація.....	3
6.2. Види навчання.....	4
6.2.1. Загальна інформація.....	4
6.2.2. БВН	4
6.2.3. Офіційне навчання.....	4
6.3. Мета навчання, сесії та уроку	5
6.4. План сесії	5
6.5. Навчальне випробування	5
7. Пакет управління навчанням (ПУН)	6
8. Кваліфікації та досвід навчального персоналу	6
9. Моніторинг навчання	7
9.1. Загальна інформація.....	7
9.2. Внутрішній моніторинг	7
9.3. Зовнішній моніторинг	7
10. Процедури управління навчанням	8
10.1. Загальна інформація.....	8
10.2. Критерії для вибору стажерів	8
10.3. Навчальне устаткування й матеріали	9
10.4. Навчальні міни і ВЗВ.....	9
10.5. Навчальні бази й зони.....	9
10.6. Управління картками обліку бойової підготовки.....	9
11. Відповідальність.....	9
11.1. Організація Об'єднаних Націй.....	9
11.2. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД)	9
11.3. Організації з протимінної діяльності	10
11.4. Донори	10
Додаток А (Нормативний) Посилання	11
Додаток А (Нормативний) Посилання	11
Додаток В (Інформативний) Приклад цілей навчання та сесії для основного навчання з розмінування	12
Додаток С (Інформативний) Зразок плану сесії: Робота з поточними металопідшукачами ...	14
Додаток D (Інформативний) Зразок плану перевірки навчання.....	16
Реєстр поправок.....	17

Передмова

Міжнародні стандарти для програм у сфері гуманітарного розмінування були вперше запропоновані робочими групами на міжнародній технічній конференції, яка проходила у Данії у липні 1996 року. Були встановлені критерії для всіх аспектів процесу розмінування, рекомендовані стандарти й узгоджене нове універсальне визначення поняття «розмінування». Наприкінці 1996 року принципи, запропоновані у Данії, були розвинені робочою групою під керівництвом ООН і з'явилися «Міжнародні стандарти для проведення операцій з гуманітарного розмінування». Перше видання було опубліковане Службою Організації Об'єднаних Націй з питань протимінної діяльності (ЮНМАС) у березні 1997 року.

З того часу сфера застосування цих початкових стандартів була розширена з метою включення інших елементів протимінної діяльності та відображення змін, внесених до операційних процедур, практики і норм. Ці стандарти були перероблені і перейменовані на Міжнародні стандарти протимінної діяльності (МСПМД, IMAS), а їх перше видання з'явилося у жовтні 2001 року.

Організація Об'єднаних Націй несе загальну відповідальність за створення умов і сприяння ефективному управлінню програмами протимінної діяльності, з розробкою і підтримкою стандартів включно. Тому Служба ЮНМАС є підрозділом у структурі Організації Об'єднаних Націй, що несе відповідальність за розробку і підтримку стандартів МСПМД (IMAS). Підготовка стандартів МСПМД здійснюється за підтримки Женевського міжнародного центру гуманітарного розмінування.

Робота з підготовки, огляду і перегляду стандартів МСПМД (IMAS) здійснюється технічними комітетами за підтримки міжнародних, урядових і неурядових організацій. Найновішу версію кожного стандарту, разом з інформацією про роботу технічних комітетів, можна знайти за посиланням <http://www.mineactionstandards.org/>. Окремі стандарти МСПМД (IMAS) переглядаються не рідше ніж раз на три роки для відображення змін, які мають місце у нормах і практиці протимінної діяльності, а також для введення цих змін до міжнародних правил і вимог.

Вступ

Майже в усіх програмах з протимінної діяльності буде потреба в навчанні персоналу операційним та управлінським завданням. Навчання може здійснюватися двома шляхами: неофіційне, або навчання на робочому місці, та офіційне навчання. Навчання на робочому місці зазвичай проводиться з невеликою кількістю персоналу або за принципом «один на один». Воно зазвичай безперервне й забезпечене на основі «як необхідно» старшим керівним персоналом. Офіційне навчання зазвичай проводиться для групи стажерів протягом визначеного періоду часу, наприклад, у формі навчального курсу або семінару. Офіційне навчання може безпосередньо проводитися самими організаціями з протимінної діяльності; центральним навчальним закладом, встановленим Національним органом з питань протимінної діяльності (НОПМД) або міжнародними навчальними установами чи експертами.

Навчання треба розробляти у відповідь на підтверджені потреби, таким чином, спочатку необхідно проводити аналіз навчальних потреб. Навчання слід потім проводити компетентними інструкторами, повністю беручи до уваги різні потреби студентів, наприклад, стать і питання етнокультурних відмінностей. Для забезпечення якісного навчання НОПМД повинна встановити національні норми для організації навчання, щоб контролювати прогрес і проведення навчання та оцінити результат. НОПМД повинен конкретизувати вимоги для організації навчання в державних стандартах.

Примітка: Навчання на робочому місці також може іноді проводитися як офіційне навчання.

Організація навчання

1. Область застосування

Цей стандарт забезпечує норми для організації навчання персоналу з протимінної діяльності. Це особливо стосується навчання, яке проводиться організаціями з протимінної діяльності для персоналу, щоб проводити інформування про мінну небезпеку (ІМН), знешкодження вибухонебезпечних предметів (ЗВП) і дії, що включають обстеження, маркування, очищення території, моніторинг і оцінку та діяльність з контролю якості.

Це не охоплює інше навчання, що проводиться для персоналу з протимінної діяльності, у тому числі діяльність, пов'язана з допомогою жертві й навчання на підтримку завдань, пов'язаних з адмініструванням, логістикою або фінансами, хоча можуть бути застосовні подібні принципи.

Цей стандарт не стосується детально неофіційного навчання .

2. Посилання

Список нормативних посилань подано в Додатку А. Нормативні посилання – це важливі документи, на які зроблено посилання в цьому стандарті і які формують частину положень цього стандарту.

3. Терміни, визначення та скорочення

Повний глосарій усіх термінів, визначень і скорочень, використаних у серії стандартів МСПМД (IMAS) , наведено в МСПМД (IMAS) 04.10.

У серії стандартів МСПМД (IMAS), слова 'shall' («має», «зобов'язаний»), 'should' («належить», «потрібно», «слід») і 'may' («може») використовуються для позначення бажаного ступеню забезпечення відповідності. Це вживання відповідає термінології, що використовується у стандартах і керівних принципах ISO:

- a) слово 'shall' («має», «зобов'язаний») використовується для зазначення вимог, методів або специфікацій, які повинні застосовуватися для того, щоб відповідати стандартів;
- b) слово 'should' («належить», «потрібно», «слід») використовується для зазначення бажаних вимог, методів або специфікацій; та
- c) слово 'may' («може») використовується для зазначення можливого методу або способу дії.

Термін «Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД) стосується урядового об'єкта, часто міжміністерського комітету, в країні, ураженій мінами, що несе відповідальність за регулювання, управління й координацію протимінної діяльності.

Примітка: за відсутності НОПМД може бути необхідним й прийнятним для ООН, або іншого визнаного міжнародний органу перейняти на себе деяку або всю відповідальність і виконувати деякі або всі функції, ЦЗР або, не так часто, НОПМД.

Термін «організація протимінної діяльності» стосується будь-якої організації (урядова, неурядова організація, військовий або комерційний об'єкт), відповідальної за здійснення проектів або завдань протимінної діяльності. Організація з протимінної діяльності може бути головним підрядником, субпідрядником, консультантом або агентом.

4. Навчання – загальні вимоги

НОПМД повинен встановити норми для організації навчання в межах своїх програм. Такі процедури слід викласти в державних стандартах, щоб вони охоплювали такі вимоги:

- a) навчання слід засновувати на Аналізі навчальних потреб(АНП);

- b) навчання слід включити до стратегічного і річного планування як частину розвитку національного потенціалу;
 - c) навчання слід належним чином розробити й розвивати та керуватися усебічним Пакетом управління навчанням Комплексом (ПУН);
 - d) за винятком випадків, коли навчання здійснюється централізовано під контролем НОПМД, організаціям з протимінної діяльності слід подати свої ПУН до НОПМД для затвердження перед початком навчання.
- Примітка: упродовж процесу акредитації організаціям з протимінної діяльності слід подати відомості про свої схеми навчання керівного складу, а також свої програми розвитку навичок працівників. Більш детальну інформацію див. у МСПМД (IMAS) 07.30 .
- e) навчання слід проводити лише кваліфікованим інструкторам. НОПМД слід конкретизувати, як будуть перевірені кваліфікації;
 - f) слід проводити оцінку й перевірку навчання;
 - g) навчання слід піддавати внутрішньому й зовнішньому моніторингу ; і
 - h) слід розвивати процедури адміністрування навчання.

5. Аналіз навчальних потреб (АНП)

Первинний намір проведення навчання для персоналу протимінної діяльності – засвоїти основні або поглибити наявні знання, навички й компетентність для того, щоб задовільно виконувати покладені на них обов'язки й відповідальність. За ідеальних обставин, організаціям з протимінної діяльності слід уже знати потребу в навчанні, яке вони проходять. Якщо вона не відома, АНП слід здійснювати перед розробкою та проведенням будь-якого навчання. АНП допоможе:

- a) підтвердити, чи навчання потрібне;
- b) визначити зміст і обсяг навчання;
- c) визначити бажані результати навчання;
- d) встановити основу для аналізу успіху;
- e) визначте причини низької ефективності в організації; і
- f) отримати підтримку керівництва;

Широка різноманітність методів, як, наприклад анкетування, обговорення у фокус-групах, інтерв'ю і аналіз результату роботи мають бути використані для проведення АНП.

Потреба в навчанні має бути заснована на фактичних вимогах потенційних стажерів у навчанні *та* в організаційному контексті, в якому вони мають застосувати те, що вони вивчили. «Фактичні вимоги» стосуються знань, навичок і ставлення (ЗНС), потрібних для виконання роботи. «Організаційний контекст» вказує на аспекти в межах організації, що обмежують роботу індивідуальних членів персоналу, як, наприклад, недостатньо сформульована сфера повноважень або недостатність лідерства. АНП допомагає проаналізувати, які виконавські проблеми спричинені відсутністю ЗНС з боку члена персоналу, а які виникли через обмеження в організаційному контексті. Ті, що викликані відсутністю відповідних ЗНС з боку членів персоналу, можуть бути розглянуті через навчання, тоді як ті, що викликані обмеженнями в організаційному контексті, доведеться вирішуватися іншими засобами. Без АНП організація може бути схильна навчати своїх членів персоналу без усвідомлення, що реальна проблема, яка обмежує виконання, полягає в організаційному контексті.

АНП слід пройти наступні кроки:

Крок 1: Організаційний аналіз

Цей аналіз повинен враховувати головні організаційні виконавські проблеми й очікуваний внесок, яке має зробити навчання. З цього аналізу повинно бути зрозуміло, з якими проблемами можна розібратися за допомогою навчання, а які вимагають зміни у функціонуванні організації, як, наприклад зміна в стратегії, кадровому забезпеченні або в системі управління.

Якщо АНП свідчить, що виконання обмежується проблемами в межах організації, організація повинна виробити план для розгляду цих проблем.

Якщо АНП свідчить, що навчання *може* сприяти збільшенню ефективності роботи організації, організаційний аналіз повинен вказати, яка(і) позиція(ї) вимагає(ють) навчання.

Крок 2: Аналіз завдання: ідентифікація виконавських невідповідностей

Цей аналіз є перевіркою навичок, і до нього слід включати таке:

- a) детальну перевірку обов'язків і відповідальностей кожної посади під оглядом;
- b) визначення окремих завдань, які мають бути виконані, обов'язки та відповідальність, які стосуються кожної посади;
- c) визначення знання, навичок і ставлення (ЗНС), необхідних для кожного із завдань, які мають бути задовільно здійснені; і
- d) визначення поточного рівня ЗНС кожного штатного співробітника на посадах, для яких ефективність виконання має бути збільшена, тобто, *«що персонал робить зараз»* (фактичне виконання завдання та відповідних ЗНС).

Результат аналізу завдання має бути коротким викладом завдань, а відповідні ЗНС необхідні, щоб штатний співробітник задовільно виконував обов'язки та відповідальність конкретної посади.

Крок 3: Ідентифікувати навчальні потреби

Навчальні потреби треба сформулювати на основі різниці між тим, *«що персонал робить зараз»* і *«що вони повинні робити»* (тобто необхідне виконання).

Отримані в результаті навчальні потреби можуть поділятися на більш усеосяжні навчальному потреби, наприклад, «Як проводити розмінування», але мають також бути розбиті на менші навчальні потреби, наприклад, «Як безпечно працювати з сучасними металодетекторами», «Як встановити окремі сесії ІМН для чоловіків і жінок» і «Як з урахуванням гендерних особливостей проводити картографію території».

Після того, як АНП буде завершений, і якщо навчання виявиться слушною відповіддю на виконавські проблеми, навчання повинне бути розроблене і підготовлене.

6. Розробка й підготовка навчання

6.1. Загальна інформація

Щоб адекватно розробити й підготувати навчання, необхідно:

- a) вирішити, який вид навчання краще всього відповідатиме навчальним потребам;
- b) встановити цілі для навчання, сесії і, можливо, уроки;
- c) розробити плани сесії; і
- d) обрати метод оцінки й тестування навчання.

6.2. Види навчання

6.2.1. Загальна інформація

У контексті протимінної діяльності навчання може бути класифіковане, як навчання безвідривне (БВН) або офіційне навчання у формі будь-якого основного навчання, повторного курсу або продовження навчання.

6.2.2. БВН

БВН зазвичай триває й виконує допоміжну функцію, поки штатний співробітник виконує обов'язки й несе відповідальність згідно з його чинним рівнем ЗНС.

БВН не вимагає повного діапазону навчального плану, проте слід установити навчальні цілі (див. 6.4) і метод оцінювання досягнення цілей навчання.

6.2.3. Офіційне навчання

6.2.3.1. Загальна інформація

Офіційне навчання зазвичай подається у формі навчального курсу або семінару, для групи стажерів, упродовж визначеного періоду, часто в далекому від операційного місця роботи розташуванні. Формальне навчання слід розробити й підготувати згідно з чотирма завданнями в Пункті 6.1. Три рівні офіційного навчання обговорюється нижче.

6.2.3.2. Основна підготовка

Основна підготовка ставить на меті дати новобранцеві ЗНС, потрібні для задовільного виконання кожного з його/її завдань. Цей вид навчання застосовний для нещодавно набраного персоналу, наприклад основний курс з розмінування для нещодавно набраних саперів.

6.2.3.3. Повторне навчання

Повторне навчання ставить на меті відновити та/або підтримувати рівень ЗНС через якийсь час. Цей вид навчання може бути використаний на регулярній основі, після періоди відсутності на завданнях або коли є ознаки, що рівень ЗНС знизився. Ці ознаки можуть бути виявлені за допомогою планового моніторингу та перевірки або в результаті інциденту.

6.2.3.4. Продовження навчання

Продовження навчання – це навчання, це вибудовується на попередньому навчанні й забезпечує додаткові ЗНС. Цей вид навчання застосовний, коли є зміни в робочих методах, процедурах і устаткуванні або коли персоналу надаються додаткові навички з метою вдосконалення професійної діяльності.

Про рішення обрати один рівень навчання серед інших слід інформувати, виходячи з навчальних потреб, а також:

- a) посади, завдань і пов'язаних з цим ЗНС;
- b) кількості набраних стажерів; і
- c) наявності необхідних людських (інструктори), фізичних (навчальне устаткування й засоби навчання) і фінансових ресурсів для розробки, підготовки та проведення навчання.

6.3. Мета навчання, сесії та уроку

Навчання слід розробити з конкретними і помірними навчальними цілями. Навчальна мета – коротке, ясне твердження того, що стажерові слід знати або вміти після завершення навчання. Вони служать для проведення розробки навчального змісту й методів і забезпечення засобів, з якими можна порівняти результати навчання. Навчальні цілі слід базувати на навчальних потребах, встановлених АНП і описувати ЗНС, які будуть корисні для стажера в результаті навчання.

Кожна навчальна мета має бути потім розбита на низку конкретних і помірних цілей сесії. Цілі сесії описують конкретні ЗНС, який слід засвоїти стажерам за одну сесію. Наприклад, для навчальної мети «нанести на карту міні/ВЗВ ураженої місцевості» можуть бути сформульовані три цілі сесії: одна пов'язана зі знанням, одна з навичками та інша зі ставленням. Сесію слід загалом проводити не більше ніж половину дня, і вона має складатися з декількох уроків.

Цілі щодо ставлення слід використовувати, якщо у стажерів є потреба пристосуватися до певних норм поведінки, як, наприклад, безпека. Цілі щодо ставлення не можуть бути перевірені, вони можуть бути тільки оцінені. Для навчальної теми, як, наприклад, безпека мають бути дві додаткові цілі забезпечення можливостей. Перша включає в себе розуміння вимог безпеки, які можуть бути перевірені, але друга, ціль щодо ставлення, включає в себе «демонстрацію» ставлення до безпеки. Можуть бути окремі конкретні індикатори, передбачені для «безпечної» й «небезпечної» поведінки та критеріїв для складання чи нескладання тестування, але оцінка має включати в себе спостереження за стажерами впродовж навчання для певності, що вони демонструють безпечну поведінку. Див. у Додатку В приклади завдань, цілей навчання й сесії для основної підготовки з протимінної діяльності.

На додаток до розробки цілей навчання і сесії, можуть бути розроблені окремі цілі уроку, які особливо зосереджено на одному чи другому ЗНС. Такі цілі мають бути однаково конкретними й помірними, а при їх розробці слід дотримуватися тих же правил, як для цілей навчання й сесії.

Цілі слід пронумерувати в логічній послідовності, в залежності від того, яка з цілей є передумовою для іншої. У Додатку В наведено приклад такої системи логічної нумерації.

6.4. План сесії

Навчання має бути розбите на низку сесій. Усі навчальні сесії слід розробити з чіткими планами сесії. Ці плани передбачають короткі огляди кожної сесії. Таким чином, навчання слід супроводжувати комплексом планів сесії, розташованих у тому порядку, в якому сесії будуть викладені. Послідовність має бути логічною, таким чином щоб ті сесії, що є передумовою для інших, були розташовані відповідно.

Плани сесії передбачають велику кількість детальної інформації, яка потрібна для проведення навчання та дозволяє інструкторам підготувати й задовільно викладати кожну сесію. Отже, цілісне навчання буде більш ефективним. Приклад плану сесії включено в Додаток С.

6.5. Навчальне випробування

Останнім кроком у підготовці до навчання має бути розробка навчальних випробувань. Ці випробування слід застосувати в кінці навчання, до того часу мають бути досягнуті навчальні цілі.

Для практичних випробувань або оцінки на робочому місці умови мають бути безпечними та якомога близькими до умов, яких стажер очікувати при роботі.

Завершальна частина в розробці навчальних цілей – визначення звіту про результати, які описують, як стажер може продемонструвати досягнення мети (цілей) навчання і/або сесії. Звіт про результати може бути просто прохідним балом за письмове випробування або успішним завершенням практичного випробування. У навчанні з розмінування безпека часто має відношення до цього випробування.

Умови і звіт про результати для оцінки слід внести в список до плану навчального випробування. Інструктори можуть також включати зауваження щодо адміністративних або інших деталей у цій формі. Приклад такого плану включено до Додатку D.

Слід передбачити повторне випробування для стажерів, які не пройшли перше випробування.

Деталі організації навчальних випробувань і можливе повторне випробування слід включити до Процедур управління навчанням. Якщо стажер не склав першого випробування, йому слід отримати короткий період додаткового навчання, а потім пройти інше випробування. Той факт, що було потрібне повторне випробування, слід також включити до звіту про навчання для цієї особи. Якщо стажер не склав повторного випробування, можуть бути вжиті альтернативні заходи. Вони можуть включати БВН для стажера, а потім участь у майбутньому навчанні за тією ж темою.

У той час як випробування досягнення навчальних цілей у кінці навчання є важливим, інструкторові також слід проводити «підтверджувальне випробування» впродовж навчання. Воно включає перевірку того, що стажери зрозуміли урок і працюють над досягненням мети для необхідного стандарту. Інструктору слід підготувати такий вид випробування має як частину планування уроку.

7. Пакет управління навчанням (ПУН)

ПУН – це набір документів, які забезпечують усю інформацію, необхідну для проведення офіційного навчання. НОПМД повинен конкретизувати, що саме слід включити до ПУН в межах їх програм. ПУН повинен включати у відповідних випадках:

- a) цілі навчання, сесії та уроку;
- b) набір планів сесії та розкладу;
- c) опис діяльності та практичні вправи;
- d) практичні вправи;
- e) інструменти перевірки навчання ;
- f) презентації в power point і накладні листки;
- g) список навчального устаткування;
- h) список допоміжних навчальних матеріалів;
- i) роздатковий матеріал;
- j) довідкові матеріали; і
- k) Процедури управління навчання (див. пункт 10 нижче).

Усебічний ПУН дозволить інструкторові ефективно й результативно планувати та проводити офіційне навчання і водночас повинен забезпечити менеджера коротким оглядом усього навчання.

Коли організації з протимінної діяльності проводять своє власне навчання, ПУН слід подати на затвердження до НОПМД відповідно до процедур, встановлених НОПМД.

8. Кваліфікації та досвід навчального персоналу

Організаціям з протимінної діяльності слід гарантувати, що всі інструктори мають відповідні кваліфікації та досвід, необхідні для забезпечення ефективного й технічно забезпеченого навчання.

НОПМД може вимагати, щоб організації з протимінної діяльності подали резюме інструкторів на затвердження перед початком навчання, крім випадків, якщо кваліфікації та досвід інструктора вже були розглянуті у процесі акредитації.

9. Моніторинг навчання

9.1. Загальна інформація

Моніторинг навчання слід проводити для гарантії ефективності та і технічного забезпечення навчання, яке проводиться відповідно до ПУН, і для досягнення поставлених цілей. Плани внутрішнього й зовнішнього моніторингу навчання слід включити до адміністративних процедур навчання.

Може бути проведений внутрішній моніторинг навчання особою або організацією, відповідальною за навчання, наприклад, ініціатором навчання, організатором навчання або менеджером навчання, та/або зовнішній – особою або організацією, окрім ініціатора/організатора навчання.

Чи проводиться внутрішній моніторинг, чи зовнішній, слід:

- a) бути конкретним у тому, відповідає чи не відповідає навчання вимогам навчання без відриву від основної роботи і що доведеться включити або змінити для поліпшення навчання;
- b) включити коментарі щодо хороших і поганих моментів навчання; і
- c) отримати вклад від широкого кола персоналу, в тому числі колишніх стажерів, які можуть прокоментувати, в яких випадках навчання відповідало чи не відповідало умовам навчання без відриву від основної роботи.

9.2. Внутрішній моніторинг

Внутрішній моніторинг навчання може містити:

- a) оцінку сприйняття навчання стажерами через процес самооцінки стажера та зворотного зв'язку впродовж навчання; і
- b) відвідання місця розташування дій, щоб спостерігати за умовами, в яких стажери застосовують опановані ЗНС у своїй роботі, а також щоб обговорювати з інспекторами та співробітниками, як стажери можуть відповідати вимогам посади. Також можливо отримати коментар від колишніх стажерів щодо засвоєння набутих ЗНС.

9.3. Зовнішній моніторинг

Зовнішній моніторинг може містити:

- a) інтерв'ю зі стажерами в кінці навчання для обговорення завершеного навчання. Теми, порушені впродовж цих інтерв'ю, мають включати:
 - (1) управління навчанням ;
 - (2) зміст навчання й вірогідність засвоєння набутих ЗНС;
 - (3) знання і навички інструктора ;
 - (4) навчальне устаткування;
 - (5) навчальні засоби; і
 - (6) підтримку стажера;

- b) періодичну оцінку загальних навчальних навичок і методів інструкторів. Цю оцінку слід проводити на регулярній основі й аналізувати, чи дотримано ПУН, якість теоретичних і практичних аспектів навчання, і чи стажисти досягають очікуваних результатів відповідно до цілей;
- c) відвідання місце розташування дій, щоб спостерігати за умовами, в яких стажери застосовують засвоєні ЗНС у своїй роботі, щоб обговорювати з кінцевими користувачами, тобто інспекторами або співробітниками, як стажери можуть відповідати вимогам посади, і можливо, отримати коментар від колишніх стажерів щодо засвоєння набутих ЗНС;
- d) добровільний коментар від кінцевих користувачів або в письмовій формі, або усно; і
- e) обговорення на зустрічах або в робочих групах .

Виявлення зовнішніх моніторингових візитів слід формально представити інструкторам та організації, яка проводить навчання. Якщо внутрішній і/або зовнішній моніторинг виявлять недоліки в навчанні, інструкторів слід внести необхідні коригування до навчання. Коригування, проте, не слід автоматично робити на підставі інформації тільки від одного джерела.

10. Процедури управління навчанням

10.1. Загальна інформація

Процедури управління навчанням слід включити до ПУН. Приклади окремих деталей, які можуть бути включені до цих процедур, такі:

- a) вимоги щодо інструктора, у тому числі конкретні знання й навички;
- b) підтримка перекладача;
- c) вимоги щодо проживання;
- d) транспортні вимоги, у тому числі безпечні транспортні засоби;
- e) медична підтримка;
- f) комунікації;
- g) процедури для управління повторними випробуваннями;
- h) процедури попередньої оцінки студентів, які вже можуть мати ЗНС, викладені в уроку; і
- i) вимоги внутрішнього й зовнішнього моніторингу та приклади навчальної документації, наприклад перелік зобов'язань студентів, форми випуску устаткування та типові навчальні звіти.

У деяких випадках, НОПМД може обумовити включення певних вимог, що входять до процедур управління. Деякі приклади обговорено нижче.

10.2. Критерії для вибору стажерів

Організації з протимінної діяльності слід переконатися, що персонал, обраний для відвідування навчання, є відповідним та має потрібні як попередня умова знання й навички, необхідні для засвоєння ЗНС, які йому викладатимуть під час конкретного навчання. Під час підготовки критеріїв відбору, організації з протимінної діяльності слід переконатися, що критерії містять елементи для заохочення стажерів-жінок і не містять дискримінації щодо людей з обмеженими можливостями, які є відповідними й мають необхідну попередню кваліфікацію. За можливості, слід забезпечувати гендерну рівновагу при відборі стажерів.

10.3. Навчальне устаткування й матеріали

Устаткування й матеріали використовувані впродовж навчання, мають бути гендерно чутливими та якомога більше відображати те саме, як і використовувані при фактичній діяльності.

10.4. Навчальні міни та ВЗВ

Використання навчальних мін і ВЗВ слід суворо контролювати для уникнення нещасних випадків/інцидентів. Використання інертних, тренувальних, інструктивних або імітованих мін та ВЗВ слід узгоджувати з вимогами МСПМД (IMAS) 10.50 Гігієна та охорона праці - Зберігання, перевезення та поводження з вибуховими пристроями.

10.5. Навчальні бази й зони

Навчання повинне проводитися безпечно без ризику шкоди для стажерів, інструкторів або місцевого населення. Окремі навчальні сесії для жінок і чоловіків можуть бути потрібні в певних контекстах, щоб гарантувати значну участь усіх груп. Якщо початкове навчання проводиться в польових умовах, його слід проводити в зонах, безпека яких відома або підтверджена. Після завершення початкового навчання й досягнення задовільного рівня компетентності, може бути дозволене продовження навчання в зонах підвищеного ризику. Таке навчання слід проводити лише під пильним наглядом і лише за схваленням НОПМД. Розташування для навчання мають бути гендерно чутливими, гарантувати придатність окремих засобів для жінок і чоловіків за потреби.

Слід завжди приділяти увагу безпеці місцевого населення та довкілля під час проведення навчання, особливо при використанні бойових вибухових пристроїв чи боєприпасів. Див. МСПМД (IMAS) 10.70 Гігієна та охорона праці - захист довкілля.

10.6. Управління картками обліку бойової підготовки

Для кожного курсу навчання або періоду БВН, організації, яка проводить навчання, слід вести картки обліку бойової підготовки. До карток обліку бойової слід включати детальну інформацію про отриману бойову підготовку, про те, хто її отримав, хто були інструкторами та про стандарт. якого досяг кожен окремий стажер. Звіт про навчання також слід видати кожному стажерові.

Організації, що проводить навчання, слід вести картки бойової підготовки для продовження роботи програми. Якщо організація припиняє роботу в окремій країні, картки бойової підготовки слід передати до НОПМД. Картки бойової підготовки мають бути надані до НОПМД на запит.

11. Відповідальність

11.1. Організація Об'єднаних Націй

Якщо ООН діє від імені НОПМД або підтримує НОПМД/ЦЗР у розвитку національної протимінної діяльності, ООН має, за необхідності, гарантувати, що організації проводять навчання з протимінної діяльності відповідно до ПУН і що досягаються сплановані результати.

11.2. Національний орган з питань протимінної діяльності (НОПМД)

НОПМД слід:

- a) встановити й дотримуватись державних стандартів, правил і процедур для управління навчанням у межах своїх програм. Ці процедури мають бути погоджені з відповідними національними й міжнародними стандартами, нормами й вимогами;
- b) гарантувати, що нарощення потенціалу формує істотну частину роботи кожного НМАС, НОПМД та організації з протимінної діяльності, а також старший/головний технічний консультант (S/СТА) забезпечує підтримку будь-якій з цих організацій;
- c) затвердити ПУН та резюме інструкторів до початку навчання, якщо це ще не було зроблено під час процесу акредитації; і

- d) здійснювати періодичну зовнішню оцінку навчання, яке проводиться організаціями з протимінної діяльності, щоб гарантувати, що навчання відповідає вимогам ПУН та державним стандартам.

11.3. Організації з протимінної діяльності

Організації, що проводять навчання з протимінної діяльності, зобов'язані;

- a) гарантувати, що нарощення потенціалу становить істотну частину їх роботи й роботи технічних консультантів, що забезпечують підтримку будь-якого навчання;
- b) виконувати всебічні ПУН;
- c) гарантувати, що їх ПУН відповідають СОП організації та держстандартам;
- d) гарантувати, що навчання базується на аналізі навчальних потреб;
- e) гарантувати, що навчальна діяльність, офіційна чи без відриву без основної роботи, вписана в стратегічні та робочі плани організації;
- f) подати ПУН до НОПМД для схвалення перед початком будь-якого навчання, крім випадків, якщо навчання проводиться централізовано під контролем НОПМД;
- g) проводити внутрішній моніторинг і оцінку як істотну частину навчання;
- h) вести звіти про навчання для продовження роботи програми. Якщо організація припиняє роботу в окремій країні, звіти про навчання мають бути передані до НОПМД; і
- i) гарантувати, що навчання проводять компетентні й досвідчені інструктори та що враховано потреби як чоловіків, так і жінок. У деяких обставинах може бути необхідно залучати інструкторів-чоловіків та інструкторів-жінок.

11.4. Донори

Донори, у відповідних випадках, повинні гарантувати, що нарощення потенціалу – це ключова діяльність кожної організації, у яку вони вкладають кошти і що вони проводять навчання відповідно до національних вимог.

Додаток А (Нормативний) Посилання

Наступні нормативні документи містять умови, які, через посилання за цим текстом, складають положення цієї частини стандарту. Для датованих посилань, подальших поправок або переглядів жодна з цих публікацій не застосовується. Проте, сторони договорів, оснований на цій частині стандарту, заохочуються до вивчення можливості застосування найновіших видань нормативних документів, зазначених нижче. Для недатованих посилань застосовується найновіше видання нормативного документа, на який зроблено посилання. Члени ISO та ІЕС дотримуються реєстрів наразі чинного ISO або ЄС:

- a) МСПМД (IMAS) 04.10 Глосарій термінів, визначень і скорочень протимінної діяльності;
- b) МСПМД (IMAS) 07.30 Акредитація організацій і дій з розмінування;
- c)
- d) МСПМД (IMAS) 10.50 Гігієна та охорона праці – зберігання, перевезення й поводження з вибуховими пристроями; і
- d) МСПМД (IMAS) 10.70 Гігієна та охорона праці – захист довкілля;

Слід використовувати найновішу версію/видання цих посилань. ЖМЦГР містить копії всіх посилань, використаних у цьому стандарті. Запис найновішої версії/видання стандартів МСПМД, керівництво й посилання зберігаються ЖМЦГР і можуть бути прочитані на веб-сайті МСПМД (<http://www.mineactionstandards.org/>). НОПМД, працевдавцям та іншим зацікавленим особам і організаціям слід отримати копії до початку програм протимінної діяльності.

Додаток В (Інформативний)

Приклад цілей навчання та сесії для основного навчання з розмінування

Навчальна мета:

01.30. Продемонструвати відповідне ставлення до міни та ВЗВ, у тому числі до безпеки поведінки з боеприпасами, які не вибухнули.

Цілі сесії :

1.1.1 Розуміти загрозу, яку несуть міни та ВЗВ.

1.1.2 Встановити вимоги щодо безпеки операцій з розмінування.

Навчальна мета:

1.2. Розуміти організацію (назва організації) активів протимінної діяльності.

Цілі сесії :

1.2.1 Розуміти організацію (назва організації) активів протимінної діяльності.

Навчальна мета:

1.3. Встановити відповідальність Сапера, Командира підрозділу та Керівника команди.

Цілі сесії :

1.3.1 Встановити відповідальність Сапера, Командира підрозділу та Керівника команди.

1.3.2 Вжити особистих запобіжних заходів, щоб запобігти ушкодженню.

Навчальна мета:

Ідентифікувати міни та ВЗВ.

Цілі сесії :

1.4.1 Встановити загальні ризики від мін та ВЗВ.

1.4.2 Встановити чинники розпізнавання мін та ВЗВ.

1.4.3 Ідентифікувати протипіхотні міни та детонатори.

1.4.4 Ідентифікувати протитанкові міни та детонатори.

1.4.5 Ідентифікувати загальні ВЗВ.

Навчальна мета:

1.5. Безпечно працювати й поводитися з поточними металевими детекторами.

Цілі сесії :

1.5.1 Працювати з металевими детекторами А.

1.5.2 Працювати з металевими детекторами В.

1.5.2 Поводитися з обома металевими детекторами.

Навчальна мета:

1.6. Використовувати й підтримувати устаткування для розмінування, окрім металевих детекторів.

Цілі сесії :

1.6.1 Користуватися устаткуванням для розмінування.

1.6.2 Поводитися з устаткуванням для розмінування.

Навчальна мета:

1.7. Працювати та поводитися з поточним устаткуванням зв'язку в діапазоні дуже високих частот (УКХ).

Цілі сесії :

1.7.1 Працювати з поточним устаткуванням зв'язку в діапазоні дуже високих частот (УКХ):

1.7.2 Поводитися з поточним устаткуванням зв'язку в діапазоні дуже високих частот (УКХ)

Навчальна мета:

1.8. Проводити операції з виявлення та знешкодження мін.

Цілі сесії :

1.8.1 Проводити операції з виявлення та знешкодження мін.

Додаток С (Інформативний) Зразок плану сесії: Робота з поточними металошукачами

- Навчання:** Офіційне основне навчання з розмінування для майбутніх саперів, - 11 - 15 лютого 2008 р.
- Навчальна мета:** Безпечно працювати й поводитися з поточними (А і В) металошукачами (див. Додаток В 1.5)
- Навчальна сесія:** **Безпечно працювати з металошукачем**
- Дата сесії :** 12 лютого 2008 р.
- Час для сесії:** 8.00 – 12.00
- Розташування:** Класна кімната і навчальне мінне поле в навчальному центрі з протимінної діяльності
- Число стажерів:** 25

Час	Метод уроку	Зміст уроку й види діяльності	Навчальні пункти	Устаткування/ Підтримка/ довідкові матеріали
8.00-9.00	Лекція, обговорення й питання та відповіді	Теоретична сесія на механіці металодетекторів.	1. Пакування металевих детекторів для зберігання. 2. Ідентифікувати частини металошукача. Включас серійні номери. Забезпечити важливість зберігання серійних пронумерованих частин разом.	Устаткування: 1. Металошукачі в комплекті з батареями та дослідним зразком (за потреби). Один детектор на двох стажерів
9.00-10.00	Практична демонстрація у класній кімнаті	По-перше, візьміть окремо обидва детектори, продемонструйте механічне функціонування, а також частини й компоненти. По-друге, попросіть стажерів повторно зібрати обидва детектори.	3. Налаштування для роботи. Збірка з батарейками. Забезпечити використання навушника/наушників (якщо укомплектовано). 4. Налаштування діапазон сигналів, якщо це можливо. 5. Продемонструвати чутливості, гучності звука й тестування металошукачів на тестовому зразку. Підготовка металошукача для роботи, дотримуючись послідовності в керівництві виробника або детальних СОП.	2. Устаткування для нанесення роздільної лінії. Орієнтири, стрічка й молоток
10.00-10.30	Перерва на каву			3. Металеві об'єкти для пошуку стажерами 4. Матеріали для читання маркування
10.30-12.00	Практична демонстрація металошукачів на навчальному мінному полі	Продемонструйте, як на практиці працювати з детектором на лінії виявлення та знешкодження мін.	6. Визначення норми роботи пошукового пристрою; пояснити зону пошуку під пошуковим пристроєм і як змінюється форма та глибина зони пошуку відповідно до цільового значення 7. Робота у проході для очищення: а. Швидкість руху пошукового пристрою (особливо при використанні	5. Вимірювальна рулетка Підтримка: П'ять інструкторів. Див. інструкцію до тестування для допомоги персоналу впродовж тестування Посилання: Поточний металошукач СОП.
	Практика з металошукачами	Лінія виявлення та знешкодження мін з практичними мінами для стажерів , при		

	використанні металошукача А.	детектора в "динамічному" режимі. b. Висота пошукового пристрою над землею c. Мінімальна відстань між роботою металошукачів. (Ця відстань відрізнятиметься для моделей детектора, а деякі моделі можуть перемикають частоту для уникати будь-яких перешкод.) d. Перекривання сторін проходу e. Просування вперед у проході (Норма просування пошукового пристрою.) f. Виявлення позицій: стоячи, присівши або ставши на коліна. 8. Точно визначати й відмічати вказівки Нагадувати стажерам про вимоги безпеки (навчальна мета 1.1.2)	
--	------------------------------	---	--

	Назва	Номер документа
Документи	1. Робота металошукача й сервісна ручна та/або релевантна секція СОП. (інструкція з експлуатації металошукача є нормативною, її слід застосовувати й розширювати, як вимагається.) 2. Робота СОП.	1. Інструкція з експлуатації металошукача 2. СОП.
Аудіо-візуальні матеріали	Презентація в Power Point щодо механіки, щоб підтримувати теоретичну сесію щодо механіки металошукача та його принципі дії (статичний/динамічний/перемикальний); конфігурація пошукового пристрою (петля/подвійна D) та зона проведення пошуку під поверхнею землі щодо до виявлення об'єктів (обумовлює просунення пошукового пристрою).	1. Презентація в PowerPoint 2. Відео
Інші потрібні матеріали	Магнітно-маркерна дошка та фломастери (маркери)	1. схеми 2. діаграми
Зауваження	Правильне використання металошукачів має контролюватися під час практичних вправ, які проводяться впродовж навчання	
Спостереження		

Додаток Д (Інформативний) Зразок плану перевірки навчання

Навчання:	Офіційне базове навчання з розмінування для майбутніх саперів, 11 - 15 лютого 2008 р.
Навчальна мета:	Безпечно працювати та поводитися з поточними (А і В) металошукачами (див. Додаток В 1.5)
Дата випробування:	15 лютого 2008 р
Час для сесії:	8.00 – 9.00
Розташування:	Навчальне мінне поле в навчальному центрі з протимінної діяльності
Число стажерів:	25

Навчальна мета	Умови для випробування	Звіт про результати	Зауваження
Безпечно працювати з поточними (А і В) металошукачами	<p>01. У практичному випробуванні: проводити тренування з очищення від мін - конкретизувати реалістичний час для кожного стажера на металошукач.</p> <p>2. Дано:</p> <p>01. Металошукач, укомплектований батарейками і випробувальним зразком (за потреби).</p> <p>б. Комплект інструментів для розмінування.</p> <p>с. Прокладений прохід для очищення завширшки один метр та завдовжки 10 метрів, який містить п'ять релевантних металевих цілей (точні стимулятори або міни ОНП з симуляторами детонаторів).</p> <p>д. Не більше часу, ніж конкретизовано на кожний металошукач.</p> <p>3. Без доступу до довідкового матеріалу.</p> <p>4. Без допомоги.</p>	<p>1. Безпечно працювати з одним з двох поточних металошукачів, демонструючи здатність:</p> <p>Критерій:</p> <p>01. Зібрати й підготувати металошукачі для роботи.</p> <p>б. Провести тренування однієї особи з очищення від мін, щоб виявити всі п'ять металевих об'єктів у проході.</p> <p>с. Провести сигнальне тренування з розкопки, щоб відкрити об'єкти.</p> <p>д. Позначити розташування, якщо виявлена міна або металевий сигнал.</p> <p>е. Працювати з кожним з детекторів без порушення безпеки.</p>	<p>01. Практичне випробування в роботі поточних металошукачів здійснюється в той самий час, як і перевірка використання поточного устаткування для очищення від мін, тобто навчальна мета 1.6.1. Для цього випробування призначено один день.</p> <p>2. Завершальне практичне випробування – провести тренування з очищення від мін.</p>

Реєстр поправок

Внесення поправок до МСПМД (IMAS)

Серія стандартів МСПМД (IMAS) підлягає офіційному перегляду на трирічній основі, проте це не виключає внесення поправок в межах цих трирічних періодів з причин операційної безпеки й ефективності або ж для редакційних цілей.

При внесенні поправок до цього МСПМД (IMAS) їм надається номер, вказується дата та наводиться загальна інформація про відповідну поправку (див. таблицю нижче). Поправка також буде вказана на титульній сторінці МСПМД (IMAS) шляхом її зазначення під датою видання і фразою «містить поправку номер(-и) / тощо».

Після завершення офіційного перегляду кожного МСПМД (IMAS) можуть випускатися нові видання. Поправки аж до самої дати нового видання будуть внесені до нового видання і таблиця реєстру поправок буде очищена. Після цього реєстрація поправок почнеться знову до того часу, поки не буде проведено новий перегляд.

Версіями МСПМД (IMAS) з найпізнішими поправками є версії, розміщені на веб-сайті МСПМД (IMAS) за адресою www.mineactionstandards.org.

Номер	Дата	Інформація про поправку
1	01 березня 2010 р.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оновлення визначення НОПМД. 2. Оновлення адреси ЮНМАС. 3. Незначні поточні зміни для забезпечення гендерних питань і кластерних боєприпасів. 4. Видалення Додатку В з серії МСПМД (IMAS). Перейменування Додатку С на В, D на С тощо.
2	01 серпня 2012 р.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Переглянуте під впливом розвитку МТНБ. 2. Незначні типографські поправки.
3	01 червня 2013 р.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Переглянуте під впливом звільнення нових земель МСПМД (IMAS). 2. Номер поправки включено до назви й заголовка. 3. Оновлений Додаток А - нормативні посилання.